

Obeležavanje Svetskog dana borbe protiv Hepatitis-a 28. juli 2015.

„SPREČI HEPATITIS: od tebe zavisi”.

U 180 zemalja sveta **28. jul se obeležava kao Dan borbe protiv Hepatitis-a sa ciljem da se povećaju svest i saznanja o ovim infekcijama** kao glavnim pretnjama globalnog zdravstva. Ovaj dan je odabran kao Svetski dan Hepatitis-a u čast rođendana nobelovca prof. Baruch Samuel **Blumberg**-a, koji je otkrio virus Hepatitis-a B (HVB).

Glavni inicijator i organizator manifestacija povodom ovog dana je **World Hepatitis Alliance**, nevladina, internacionalna organizacija, osnovana u Ženevi 2007. godine, organizacija koju prvenstveno čine ljudi inficirani virusima Hepatitis-a i usmerava svoje aktivnosti ka tri cilja:

- 1. Podizanju svesti i znanja o ovoj bolesti**
- 2. Borbi za prevenciju, negu, podršku i lakši pristup terapiji**
- 3. Borbi protiv stigmatizacije inficiranih osoba i ka poboljšanju njihovog socijalnog statusa.**

Od 2010. SZO je uvrstila ovaj Dan obeležavanja borbe protiv Hepatitis-a kao jedne od četiri specifičnih bolesti koja **godišnje usmrti više od 2 miliona ljudi.**

Osnovne informacije o vrstima Hepatitis-a

Hepatitis-i su upalni procesi na jetri **uzrokovani različitim vrstama virusa**. Prema vrsti virusa koji ih izazivaju, poznato je pet grupa oboljenja označenih kao **A, B, C, D i E**. Svih pet tipova hepatita imaju veliki značaj zbog toka bolesti, zbog mogućeg smrtnog ishoda, ali i zbog potencijala da svojim širenjem dovedu i do epidemija

Hepatitis A i E nastaju unošenjem hrane i vode, zagađene virusima A i E i predstavljaju gastrointestinalne (**crevne**) infekcije

Hepatitis B, C i D pripadaju grupi parenteralnih infekcija ili infekcija koje se prenose kontaktom sa telesnim tečnostima inficirane osobe. Najveći rizik za prenošenje ove infekcije, zbog velike koncentracije virusa, predstavlja **kontakt sa krvlju inficirane osobe**, mada se virus nalazi i u ostalim ljudskim sekretima i ekskretima. **Hepatitis B i C često poprimaju hronični tok**, što neretko dovodi **do komplikacija**, kao što su **ciroza jetre i hepatocelularni karcinom jetre (HCC)**. Do ovih komplikacija dolazi kod 25% od ukupno inficiranih osoba, a to bi moglo da se izbegne ranim otkrivanjem infekcije i ranom primenom odgovarajuće terapije.

Akutna forma može da protekne sa ograničenim ili atipičnim simptomima, a vrlo često i bez ikakvih simptoma. Neretko simptomi žuta koža i beonjače, tamna mokraća, ekstremni umor, mučnina, povraćanje i bol u stomaku mogu i pacijenta i lekara da zavaraju da ne posumnjaju na Hepatitis. Utvrđeno je da **60 do 70% inficiranih Hepatitis C virusom završava sa hroničnom formom oboljenja od čega 5 do 20% kao krajnji ishod dobija cirozu jetre, a 7% hepatocelularni karcinom jetre (HCC).**

Svaka osoba može u određenim okolnostima da se inficirana nekim od tipova Hepatitis virusa, ali postoje osobe koje su pod većim rizikom, zbog:

- **hemodijalize;**
- **tetovaže i pirsinga;**
- **razmene pribora za ličnu higijenu (brijači, četkice za zube...);**
- **nezaštićenog seksualnog odnosa;**
- **inficiranih majki koje infekciju mogu da prenesu detetu tokom trudnoće.**

Dobro osmišljenim preventivnim programima (informisanje, podizanje nivoa znanja o bolesti, edukativnim kampanjama i promovisanjem testiranja), ali i obezbeđivanjem **adekvatne terapije**, broj obolelih od ovih bolesti se može smanjiti, pa čak i do globalnog cilja – **„Planeta bez Hepatitis-a”**.

Najefikasnija mera za sprečavanje Hepatitis-a B je vakcinacija, i to svih osoba iz grupa sa povećanim rizikom i sve novorođene dece. Vakcina štiti u 95% slučajeva. U svetu, pa i kod nas, ova mera se sprovodi već godinama unazad.

Epidemiološki podaci u svetu i Republici Srbiji

Prema podacima SZO **Hepatitis B** virusom u svetu je inficirano **350 miliona ljudi, ili svaki 12. stanovnik** zemaljske kugle. Godišnje od ove infekcije **umre 786.000 ljudi**.

Hepatitis C virusom u svetu inficirano je 150 miliona ljudi, ili četiri puta više nego inficiranih HIV-om. Svake godine se u svetu registruje 3 do 4 miliona novoinficiranih osoba. Godišnje od ove infekcije **umre 500.000 ljudi**.

U R Srbiji analizom prikupljenih podataka u Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut”, za prethodnih 14 godina (2001.–2014.), broj obolelih opada. U 2014. godini ukupan broj registrovanih slučajeva obolelih od **Hepatitis vir. B acuta bio je 190.**

Analizom broja obolelih od **Hepatitis vir. B chronica** u prethodnih 14 godina (2001.–2014) broj obolelih/incidencije pokazuje ciklične promene U odnosu na 2012. godinu broj osoba kod kojih je registrovan Hepatitis vir. B chronica povećao se za 110 slučajeva (38%) i sa 293 obolele osobe predstavlja najveći broj obolelih ikada zabeležen.

U 2014. godini ukupan broj registrovanih slučajeva obolelih od Hepatitis vir. C acuta bio je 68. Broj obolelih od Hepatitis vir. C chronica u prethodnih 14 godina od 2001. do 2014. pokazuje stalno povećanje broja obolelih. U 2014. godini dijagnoza Hepatitis vir. C chronica registrovana je kod 511 osobe

Ove kao i prethodnih godina akcijama za obeležavanje Svetskog dana borbe protiv Hepatitis-a, Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut” pridružice se NVO obolelih osoba – HRONOS. Ova organizacija će 28. jula organizovati konferenciju za štampu u prostorijama Privredne komore Srbije, a 1. avgusta će deliti promotivni materijal na Adi Ciganliji.

U ZZJZ PIROT neprekidno radi DPST, dobrovoljno, poverljivo savetovanje i testiranje, u okviru Centra za kontrolu i prevenciju bolesti gde se klijenti mogu anonimno testirati na Hepatitis B I C.